

MHBO

Transitie van MBO naar HBO

Wat werkt en wat versterkt?

Transitie mbo-hbo. Wat werkt en wat versterkt?

Deelnemende instellingen:

Samenwerking mbo-hbo Noord-Nederland

www.mbohbonoordnederland.nl

- Keuzedelen
- Voorbereiding pabo
- Generieke Studievaardigheden
- Doorstroomdata
- VABOK (subsidie Verbetering aansluiting beroepsonderwijskolom)
- Regionaal Ambitieplan (RAP)

Bestuurlijk overleg mbo-hbo

Achtergrond van het onderzoek

Anja van den Broek
Projectleider
ResearchNed Nijmegen

Achtergrond onderzoek

- Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek
- Aanleiding
- Totstandkoming
- Rapportage en hand-out

Onderzoeksteam:

- Ardita Muja, Anja van den Broek, Eline Luyten, Carly van Mensvoort
- Anne Kievitsbosch, Elanor Kamans, Jorien Vugteveen

Aanpak onderzoek

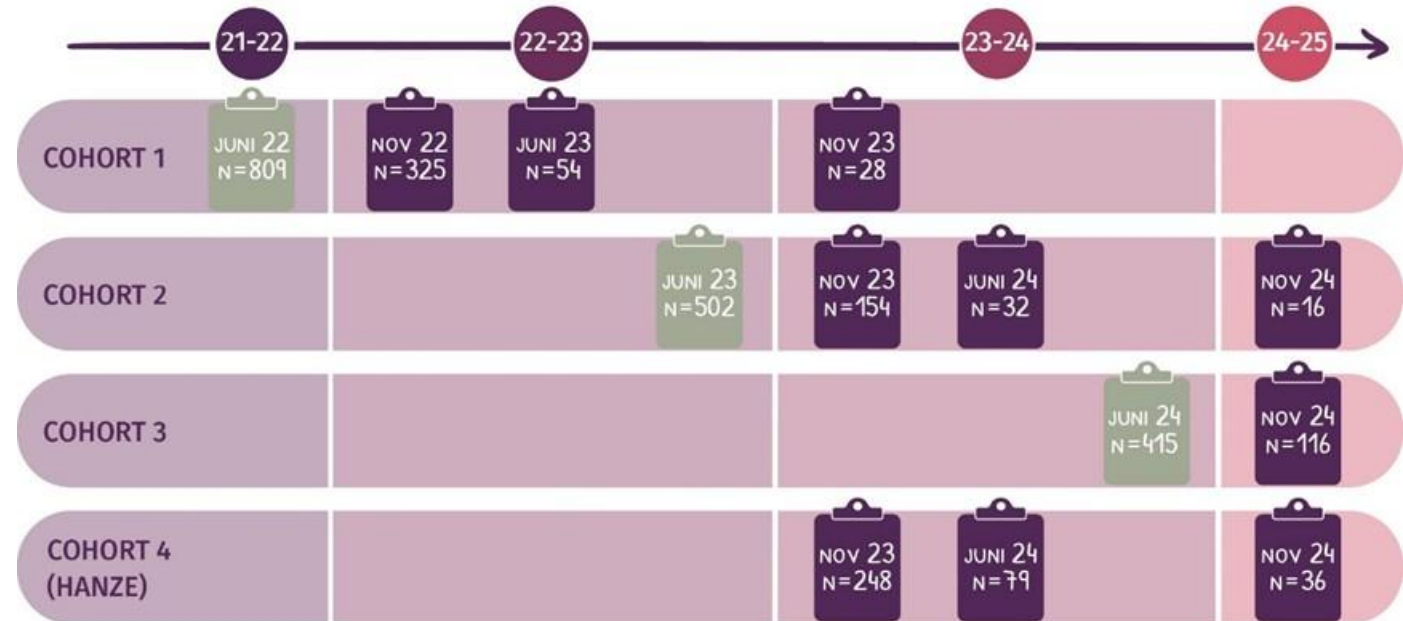
Wat doen opleidingen?

Wat levert het op?

Mbo- en hbo activiteiten zijn onderzocht door middel van:

- Documentanalyse
- Interviews
- Cohortstudie
- Terugblik studenten

VOORBEREIDINGS- EN LANDINGSACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN DIE STUDENTEN OP HBO EN HBO ONTVANGEN OM DE TRANSITIE VAN MBO NAAR HBO SUCCESVOL TE LATEN VERLOPEN

Kwantitatief
onderzoek
(cohortstudie)
VRAGENLIJSTONDERZOEK

Kwalitatief
onderzoek
DOCUMENTANALYSE
INTERVIEWS

Terugblik
studenten
WAT WERKTE EN
WAAROM?

WERKZAME ELEMENTEN/BESTANDDELEN

- PERCEPTIE DOCENTEN
- PERCEPTIE STUDENTEN
- DOCUMENTATIE

Oordeel docenten
WAT WERKT?

EFFECT OP STUDIE- EN STUDENTSUCCES

Theoretische inbedding onderzoek

Elanor Kamans

Lector Talentontwikkeling in Hoger Onderwijs en Samenleving
Hanze

Obstakels

- Verschil onderwijsstijl
- Weinig voorbereiding op meer theoretisch onderwijs
- Gebrek aan studievaardigheden
- Kennistekorten
- Culturele en sociale drempels
- Financiële drempels
- Mismatch verwachtingen

| *Van den Broek et al., 2017; Jennikens, et al., 2021;
Vervoort & Elffers, 2018; Herweijer & Tukenburg, 2016*

Het transitieproces

Nicholson, 1990

Wat werkt?

1. Realistische verwachtingen en oriëntatie

Allen & Meng, 2010; Van den Broek et al., 2019; Meens & Dijkstra, 2021

Wat werkt?

1. Realistische verwachtingen en oriëntatie
2. Begeleiding en faciliteren sociale integratie

Elffers, 2016; Den Boer et al., 2021; Sevierens et al, 2010;
Van der Meer et al., 2010; Langeloo et al., 2025; Tinto, 1993

Wat werkt?

1. Realistische verwachtingen en oriëntatie
2. Begeleiding en faciliteren sociale integratie
3. Didactiek en Programmering

Wat werkt?

1. Realistische verwachtingen en oriëntatie
2. Begeleiding en faciliteren sociale integratie
3. Didactiek en Programmering
4. Afgestemd en gedifferentieerd curriculum

Biggs et al., 2022; Tomlinson, 2001, 2017; Jenniskens et al., 2021

Wat werkt?

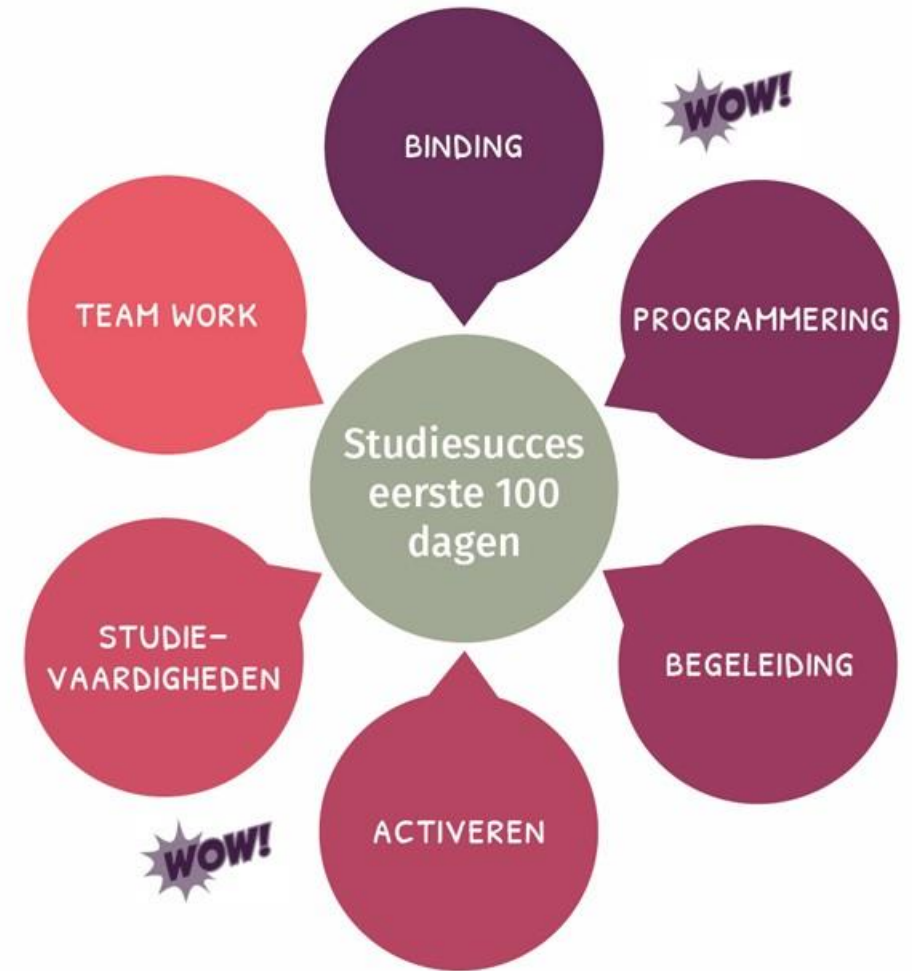
1. Realistische verwachtingen en oriëntatie
2. Begeleiding en faciliteren sociale integratie
3. Didactiek en Programmering
4. Afgestemd en gedifferentieerd curriculum
5. **Aandacht voor studievaardigheden**

Anderson & Krathwohl, 2001; Bloom et al., 1956;
Zimmerman, 2002; Lizzio, 2006; Wijnia, 2014; Vygotsky, 1978

Project: de eerste 100 dagen

- Analysefase
- Verbeterplan
- Ontwikkelen
- Uitvoeren
- Evalueren
- MAATWERK

VOORBEREIDINGS- EN LANDINGSACTIVITEITEN

ACTIVITEITEN DIE STUDENTEN OP HBO EN HBO ONTVANGEN OM DE TRANSITIE VAN MBO NAAR HBO SUCCESVOL TE LATEN VERLOPEN

Welke mbo-activiteiten zijn onderzocht?

- Gesprekken met coach/mentor/studieloopbaanbegeleider
- Onderwijsactiviteiten voor LOB/loopbaan(oriëntatie)
- Volgen van doorstroomkeuzedelen
- Andere activiteiten

Welke hbo-activiteiten zijn onderzocht?

- Contact met ouderejaarsstudenten
- Met andere mbo-doorstromers samen aan opdrachten werken
- Studieloopbaanbegeleiding (SLB) individueel of in groepsverband
- Werken met een Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP)
- Kennismaking met beroepspraktijk
- Aandacht tijdens lessen voor studievaardigheden
- Deelname aan activiteiten van studievereniging
- Tussentijdse beoordelings- en/of feedbackmomenten

Meten wat werkt

EFFECT OP STUDIE- EN STUDENTSUCCES

- Ervaren match met de opleiding: past deze opleiding bij jou?
- Academische integratie: voel je je op je plek, snap je wat er gebeurt in de les en kun je je studie aan?
- Sociale integratie: voel je je op je gemak in je opleiding, heb je echt contact met andere studenten en docenten?
- Thuis voelen: voel je je thuis in je opleiding?
- Motivatie: hoe gemotiveerd ben je?
- Klassieke studiesuccesfactoren: loop je op schema?
- Zelfeffectiviteit: hoeveel vertrouwen heb je in jezelf dat je iets kunt bereiken?
- Eigenwaarde: hoe waardeer je jezelf, ook als dingen niet altijd perfect gaan?
- Professionele identiteit: weet je wie je wilt zijn in je werk?

Werkzame elementen onderwijsactiviteiten

Anne Kievitsbosch

Onderzoeker Talentontwikkeling in Hoger Onderwijs en Samenleving
Hanze

Onderwijsactiviteiten in het mbo

- Alumnibijeenkomsten
- Coaching
- Excellentietraject
- Keuzedelen
- Opdracht in regulier vak
- Samenwerkingsvormen van mbo-, hbo- en wo-studenten
- Studieloopbaandag
- Volgen van een hbo-vak op het mbo
- Voorlichtingsactiviteiten

Werkzame elementen mbo (1)

- Oriëntatie hbo
 - Kennismaking cultuur hbo
 - Kennismaking inhoud, onderwijsvorm en niveau hbo
 - Kennismaking hbo-beroepspraktijk
-
- Vergroten studievaardigheden
 - Vergroten kennis over praktische en financiële zaken

Werkzame elementen mbo (2)

- Begeleiding docent: inhoudelijke oriëntatie, zelfinzicht, zelfvertrouwen
 - Interactie met peers en alumni: sociale integratie
-
- Samenwerking mbo- en hbo-docenten
 - Doordachte programmering

Onderwijsactiviteiten in het hbo

- Studievaardigheden
- Peer-coaches of student-mentoren
- SLB- en POB-programma's
- Programmering: toetsing, differentiatie, samenhang
- Communities of Learners (CoLs)
- Werktijd

Werkzame elementen hbo

- Programmering gericht op effectief studeren
- Ontwikkelen of uitbreiden studievaardigheden en inhoudelijke kennis
- Werken in kleine groepen
- Faciliteren interactie met peers
- Extracurriculaire activiteiten
- Wegwijs en zelfverzekerder: interactie met ouderejaarsstudenten en student-mentoren
- Belang van de empathische, betrokken en benaderbare docent

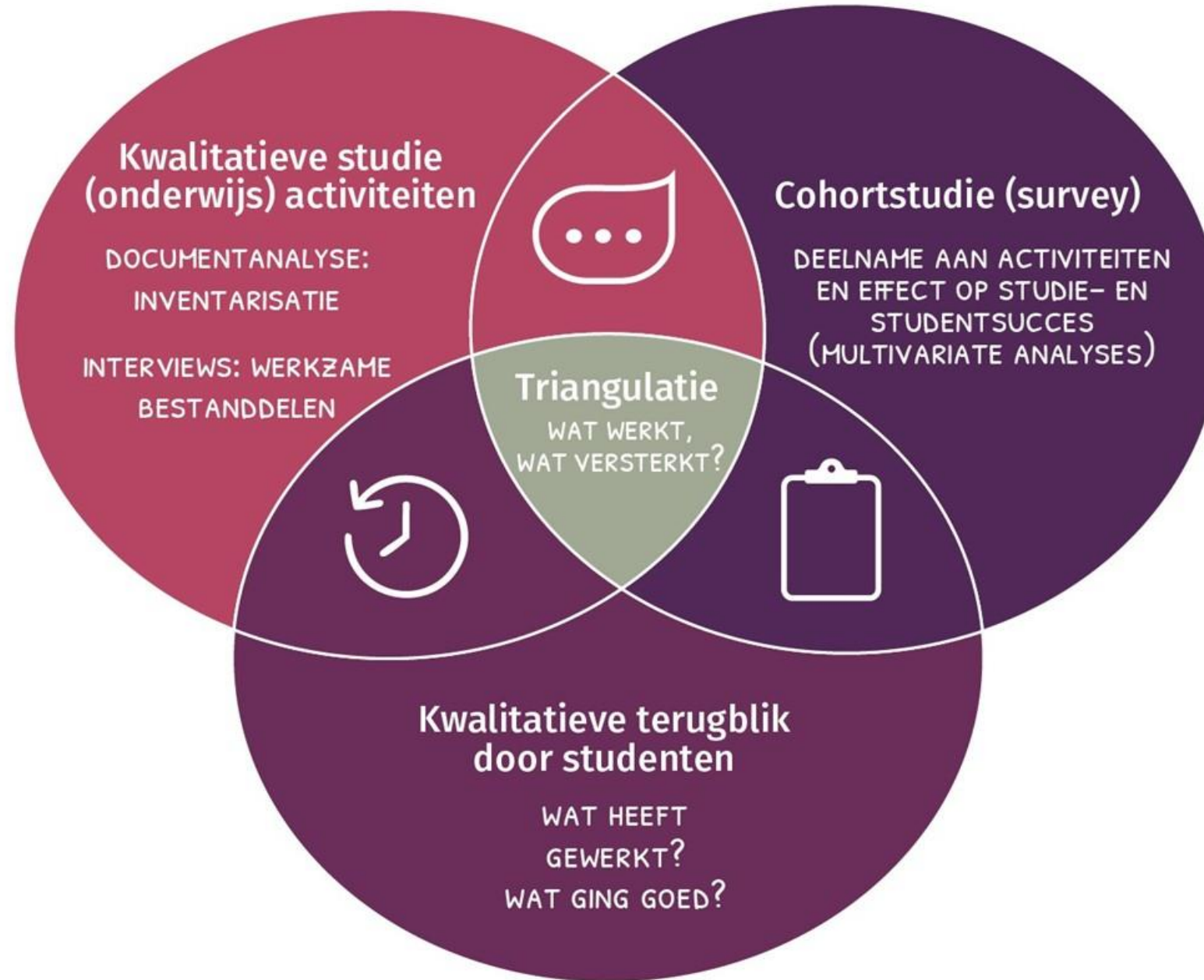

Effect op studie- en studentsucces

Eline Luyten

Onderzoeker ResearchNed Nijmegen

Effecten in het mbo

Wat werkt voor wie, onder welke omstandigheden en waarom?

- Individuele gesprekken
- Doorstroomkeuzedelen
- LOB

Dit leidt tot:

- Meer zelfvertrouwen
- Richting in studiekeuze
- Inzicht in eigen motivatie en capaciteiten

Effecten in het hbo

Wat werkt voor wie, onder welke omstandigheden en waarom?

- Tussentijdse feedback
- Training studievaardigheden
- Samenwerken met andere mbo-studenten

Dit leidt tot:

- Wennen aan het hbo
- Bevorderen motivatie
- Zelfvertrouwen
- Studievoortgang

Cumulatieve effecten

Hoe vullen mbo- en hbo activiteiten- elkaar aan?

- Brede begeleiding
- Afstemming tussen mbo en hbo
- Combinatie van activiteiten

Conclusies en aanbevelingen mbo

Centrale rol: versterken motivatie en keuzezekerheid

- Informatie
- Oriëntatie
- Reflectie

Aanbevelingen:

- Aandacht voor en voorbereiding op studievaardigheden
- Individuele begeleiding
- Actieve samenwerking met hbo
- Actief alumnibeleid

Conclusies en aanbevelingen hbo

Centrale rol: versterken aansluiting, binding en studiesucces

- Sociale en academische integratie
- Heldere communicatie
- Kleinschalig onderwijs
- Veilig leerklimaat

Cruciaal voor:

- Integratie en motivatie
- Binding
- Vertrouwen in eigen kunnen

Programma

- 12.00 – 13.00 uur: inloop + lunch
- 13.00 – 14.00 uur: welkom + presentatie van het onderzoek
- 14.00 – 14.15 uur: pauze
- 14.15 – 15.00 uur: sessies ronde 1 – zaal 1 t/m 6
- 15.00 – 15.15 uur: pauze
- 15.15 – 16.00 uur: sessies ronde 2 – zaal 1 t/m 6
- 16.00 – 16.30 uur: borrel

Parallelsessies

Sessie 1 | zaal 5: Van mbo naar hbo: het LOB-portfolio als brug

Sessie 2 | zaal 3: “Hoe dan?” Effectief studeren in het hbo

Sessie 3 | zaal 1: Wendbaar georganiseerd onderwijs volgens NPULS

Sessie 4 | zaal 4: Van overgang naar aansluiting: culturele sensitiviteit tussen mbo en hbo

Sessie 5 | zaal 2: Tussenstap of eindstation? De AD als route voor mbo-doorstroom

Sessie 6 | zaal 6: Onderzoek doen is de taal die mbo en hbo samen spreken

MHBO